

לא למכירה

הירחון הישראלי לבולאות

פּסטא

Israeli
philatelic
monthly

בול לכבוד פ. מנדלסון

הקומפוזיטור היהודי המהולל
הופיע בגרמניה המערבית

המשביר המרכזי

**חברה קואופרטיבית להספקה
של העובדים העברים בישראל**

ירושלים

תל-אביב

חיפה

דרך שלמה 58

טלפון 84211-18

המחלקה לנר ומכשירי כתיבה

מכירת אלבומים וסדרנים לבולים מכל הסוגים.

הסתדרות העובדים הלאומית בישראל

קופת חולים לעובדים לאומיים

המרכז תל-אביב, רחוב ביכורי העתים 23, ת.ד. 2209,

טלפון 22241-2

- עזרה רפואית מלאה
- פתוחה לכל אזרח במולדת
- בחירה חפשית של הרופאים
- סניפים ברחבי המדינה
- סנטורים מרכזי בירושלים.

תרשם בתור חבר קופת חולים לאומית והבטחת את בריאותך

STAMPS בולאים

הירחון הישראלי לבולאות * ISRAEL PHILATELIC MONTHLY

בטאון התאחדות אגודות הבולאים בישראל

Philatelic Editor: Samuel Shalit

Address: P.O.B. 2578, Tel-Aviv

העורך הפילאטלי: שמואל שליט

כתובת המערכת: ת.ד. 2578, תל-אביב

חברי המערכת: ב. א. ברקאי, מ. גלור, ג. ויסלברג, מיכה טיינר, מ. פרצלן.

SEPTEMBER 1959 No. (27)

9

אלול תשי"ט מס'

קורא נכבד,

ב שנה השנים-עשרה לקיום מדינתנו מופיע בול ה-200. על התפתחותו של הבול מבחינה טכנית וגראפית נכתב כבר רבות בעתוננו — אך אם נשווה את בולי דואר-עברי הראשונים עם בולי העצמאות 59 או בול תל-אביב — אפשר בקלות לראות בהתפתחות עצומה. אין לדבר על אחידות הנושאים בבולינו אך לפי רוח הזמן עובר גם בול שלנו בין הבולים הנבדלים לפי נושאים.

י רחוננו מכריז עתה על תחרות פרסים לבחירת שלושת הבולים הישראליים היפים ביותר, כדי להבהיר לגרפיקאים שלנו, אף לוועדה לבחירת הבולים מהו טעמו של ציבור הבולאים בארצנו.

ב ארצות-הברית נערכה לא מזמן תחרות כזו בין אספני בולי ישראל, ולכן, אין אנו הראשונים בשטח זה, אך בטוחים אנו שבארצנו ימצא חוג שונה לגמרי ויבחרו בבולים אחרים היפים ביותר. אנו מקווים, כי רבים ישתתפו בתחרות זו, שפרטים עליה אפשר למצוא במקום אחר בחוברת זו.

בכבוד רב,

ד"ר מ' אופיר

יו"ר התאחדות אגודות הבולאים בישראל

הבולאות בישראל

מר א. קארו נתמנה כנציג ישראל בברצלונה

רבים להצלחתה. ברם, כואי שהי בולאים הישראליים יזכרו, שספרד מקיימת יחסים טובים עם ארצות ערב ומשום-כך יש להניח, שבול-איים ערביים יקחו חלק פעיל ב-תערוכת ברצלונה. מכל מקום, ב-תערוכה זו צפוי לנו מפגש מענין, ואולי אף התמודדות עם שכנינו הערביים.

על בולאים המעוניינים לבוא ב-מגע עם נציג תערוכת "C.I.F-60" בישראל, לפנות למר א. קארו לפי הכתובת רח' אלנבי 76, בית ק.ל.מ. תל-אביב.

חותמת לכבוד הכדור הפורח

טיסה בכדור-פורח שהובא במיוחד למטרה זו לישראל.

כפי שנמסר לנו, הוביל כדור-פורח זה באחת מטיסותיו צורות-דואר ומשום כך החליט השרות הבולאי להקדיש לו חותמת דואר מיוחדת.

חותמת-דואר זו תשלם, ללא ספק, את חותמות טיסות-הבכורה במטוסים, טיסות מיוחדות, וכן חותמת הטיסה בהליקופטר, שהופיעה לפני כמה חדשים, לרגל הפעלת שרות ההליקופטרים ע"י חברת "ארקיע".

הופיעו בולי "מועדים לשמחה תש"ד"

הארץ ונוכח לדעת, שהמכירה ה-נהלה כסדרה. נראה לנו, שהקהל לא גילה התלהבות רבה לגבי סדרה זו. יתכן שהסיבה לכך נעוצה בעובדה, שאלה הם בולי "מועדים לשמחה" המודפסים לרב במהדורות גדולות מן הרגיל. כן יתכן, שהבולים נראים כמשעממים לאחר ש-הציבור התרגל במשך שנה לראות בכולי "מועדים לשמחה תשי"ט" דמיון-מה כסגנון לבולים החדשים.

מר ארוין קארו (מתל-אביב) אשר שימש לא מכבר כנציג תערוכת "אינטרפוסטה 59" בישראל, נתמנה עתה כנציג תערוכת "ברצלונה 60" בישראל.

מארגני התערוכה הספרדית התי-חילו כבר בהכנות הממשיות לקראת תערוכת הבולים הבינלאומית, שתערך ב-26 במארס 1960 בברצלונה שבספרד. כן נקבע כבר שם לתערוכה והוא "C.I.F-60" שפי-רושו: Congreso International di Filatelia.

מאחר ותערוכה זו קבלה חסותה של ממשלת ספרד, קיימים סיכויים

בין ההפתעות הרבות למבקרי תערוכת יובל תל-אביב, תהיה גם

תוחלף סדרת בולים השניה מן המנין

מחוגי הדואר נמסר לנו, שהאחראים להוצאת בולי ישראל חדשים דנים באפשרות להחליף את בולי ה-שבטים — המהוים את הסדרה השניה מן המנין ב-סדרת בולים חדשה. קיימת אף אפשרות, שסדרה מעין זו תופיע עוד בשנת הכס-פים הבאה, שתחילתה ב-1 עוד כמחצית השנה (ב-1 באפריל 1960).

כזכור, הופיעה הסדרה הראשונה מן המנין ב-18.12.1949 והכילה ששה בולי מטבע, שצוירו בידי מר אוטה וליש. מהדורה מתוקנת לסדרה זו הופיעה בתאריכים 31.12.1950 — 18.9 ואילו ערכים נוספים של בולי מטבע הופיעו ב-30.3.1954 וב-5.1.1954.

סדרת בולי מטבע הוחלפה ב-12 בולי שבטים אשר צוירו בידי מר ג'ורג' המורי שהיגר, בינתיים, לאוסטרליה.

בולי שבטי ישראל — סדרה שנייה מן המנין הופיעו בשלושה תאריכים שונים, ומדי פעם 4 בולים בערכים שונים. הבולים הופיעו בתאריכים אלה: 8.11.1955, 10.1.1956 וב-5.6.1956.

עתה, בשנה ה-12 לקיום מדינתנו מצפים בולאי ישראל לסדרת בולים שלי-שית מן המנין.

In Israel Philately

THREE ADDITIONAL SETS OF STAMPS DURING THE CURRENT FINANCIAL YEAR.

According to a statement made by the Philatelic Services, three more sets of stamps are to be expected within the financial year ending on March 31st, 1960, unless due to any unforeseen circumstances the project will have to be altered.

THE SHAMIR BROS. DESIGNED A STAMP FOR GHANA

Not long ago the brothers G. and M. Shamir (Israel) designed a stamp for the post of Ghana. The stamp belongs to a set of five sport stamps, which will appear on the occasion of an International Soccer Competition (of West African Countries) to be held in honour of the 50th birthday of Dr. Nkrumah, Prime Minister of Ghana.

Mrs. Karoly renewed her contract with Ghana

Mrs. Karoly of Haifa, who belongs to the permanent staff of stamp-designers for Ghana has extended her contract with the post of Ghana over a period of an additional year. It will be remembered that Ghana issued a stamp recently, which was designed by her. This stamp belongs to the series of Independence stamps of Ghana.

The following stamps will appear between 1.10.1959—31.3.1960.

Three jubilee - stamps dedicated to Daganiah, Merhaviah and Jessod-Hamaalah. (Particulars in the monthly magazine No. 4 of last April. The stamps show landscapes of the above mentioned localities and have been designed by the brothers G. and M. Shamir (Tel-Aviv). Their respective denominations will be: 60, 120 and 180 Prutot.

A Commemorative stamp in honour of E. Ben-Yehuda to whom we owe the revival of the Hebrew language. This stamp has been designed by Mr. Zwi Narciss (Tel-Aviv) and has a denomination of 250 Prutot. Although this stamp bears the portrait of E. Ben-

Yehuda, it is not identical with the portrait stamps, which appeared recently (H. M. Bialik and Shalom Aleikhem). The design differs somewhat but nevertheless makes a pleasant impression.

Air-mail-stamps — for the present four of them as part of the third set of air-mail stamps. The stamps, the issue, of which we have already announced two years ago, have been designed by Miss Friedel Stern. As subject sceneries of Israel were chosen, just as these of the second set. Their style however differs entirely from that of the stamps, designed by Mr. G. Hamory. Their denomination will be 150, 200, 250 and 300 Prutot. We hope that this set will be continued during the next financial year.

SET OF FESTIVAL STAMPS

The Philatelic Services announce, that this year's Holiday stamps, which have been designed by Zwi Narciss (Tel-Aviv), show three species out of the seven with which this country is blessed.

The set consists of three stamps, the denominations of which are — 60, 200 and 350 Prutot respectively. They appeared on September 9th 1959.

בול אטומי יופיע בישראל

לרגל הפעלת הכור האטומי בסתיו הבא

עם הפעלת הכור האטומי שלנו, תצדע מדינת ישראל צעד חשוב בפיתוח המדע הגרעיני.

ברור הוא, שהשלמת בנייתו של הכור האטומי (בעוד חודשים מספר) מהווה מאורע חשוב שמן הראוי להנציחו בהוצאת בול-זכרון מיוחד.

ממקור מהימן נודע לנו, שמתנהל עתה משא ומתן בין הוועידה לאנרגיה האטומית בישראל ובין השרות הבולאי לשם הקדשת בול-זכרון

למאורע חשוב זה.

כן נודע לנו, שבחוגי ממשלה מסוימים רואים באהדה רעיון זה ואומנם יש סיכויים שיופיע „בול אטומי“ גם בישראל. כזכור, הופיעו בעבר בול-ידואר על נושא זה בבריה"מ ובארה"ב.

אם אכן, יופיע בול כזה, לא יקבע מועד הופעתו לפני ראשית שנת הכספים הבאה, שהוא גם מועד הסמוך לסיום בנייתו של הכור האטומי בישראל.

בהתאחדות אגודות הבולאים בישראל

חודש. לפגישות אלו תשלחנה הזמנות. המעוניינים בהזמנות יואילו נא לפנות לפי הכתובת: ר. אנוליק, בילינסון ג', כפר-סבא. חברים מהסביבה יוזמנו שבוע לפני הפגישות.

רמת-גן

אגודת הבולאים ברמת-גן, גוש דן: מבקשת להודיע, כי פגישות חברי האגודה מתקיימות בכל יום רביעי, ב' שעה 8 בערב, בבית התרבות, רחוב יהלום 6 ברמת-גן.

כללי

אגודות המעוניינות לפרסם הודעות ו/או כרוניקה במדור זה, מתבקשות להעבירן למערכת „בולים“ ת.ד. 2578 תל-אביב.

הודעות אשר תוגשנה ל„בולים“ אחרי סוף חודש זה (ספטמבר), לא תתפרסמנה בחוברת של חודש אקטובר אלא בזו שתופיעה אחריה.

תל-אביב

האגודה התל-אביבית לבול-אות: בחודשי הקיץ מתאספים חברי האגודה רק פעם אחת לשבוע, במקום פעמים. הפגישות מתקיימות בכל יום ב' בשבוע בין השעות 7—9 בערב, במועדון האגודה, רח' פינסקר 49.

חיפה

אגודת הבולאים חיפה: חברי האגודה החיפנית מתאספים במועדון ה' אגודה: ברח' הרצליה 24 בכל יום א' משעה 7 בערב.

כפר-סבא

אגודת חובבי בולים „השרון“: החל מ-15 לח. תתקיימה שוב פגי' שות חברים לאחר הפסקה של חודשים. הפגישות תתקיימנה פעמיים בחודש: פעם בתחילתו ובפעם השנייה בסוף ה'

הבולאות בעולם

חדשות

פולין

הדואר הפולני הוציא בול זכרון לרגל פתיחת הוועידה הבינפרלמנטרית, בה לקחו חלק משלחות ממדינות שונות לרבות ישראל. בול זה, שערכו הנקוב 60 גרושי צויר בידי מר ס. 'אשינסקי'. כן הוציא הדואר הפולני בול זכרון נאה במלאות 30 שנה לקיום "לוט" — קווייתעופה פולנייה.

שוודיה

במלאות 100 שנה לקיום מחלקת הייעור בשוודיה, הוציא הדואר ב"ארץ זו סידרה בת שני בולים בערכים 0,30 ו-1,40 קר. בעוד שבבול אחד נראה חוטב עצים מופיע בבול שני ציור של יער מתוכנן להפליא.

ארה"ב

בול דואר-אוויר חדש בערך נקוב של 15 סנט יופיע בקרוב בארה"ב. הבול יראה את אנדרטת החופש ומעליה הכתובת: "חופש לכל". בחלקו הימני של הבול מופיע הערך וכן הכתובת Air Mail — U.S. בתוך האות "U" צויר מטוס, המסמל את דואר האוויר.

הונגריה

סדרה נאה, בת 7 בולים, שכ"נושא לציורה משמשים מיני פרפרים תופיע בקרוב בהונגריה. הבולים הם רבגונים והם יופיעו בערכים שונים.

בריה"מ

לקראת שנת הלימודים החדשה הוציא הדואר הסובייטי סדרה בת שני בולים בערכים של 40 קופיקות

ו-1 רובל. בבולים נראים ציורים שונים של קבוצות תלמידים השוק-

דים על לימודיהם בעזרת מוריהם. כן הופיעו ברוסיה שני בולים לכבוד השנה הגיאופיזית שהוקדשו למשלחת החקר הסובייטית, ו-4 בולים לכבוד הספרטאקידה ה-2.

בלגיה

בול בלגי חדש הופיע לא מכבר בערך נקוב של 20 פרנק. הבול, שהודפס בצבע ירוק, מראה את בנין הדואר שבצפון בריסל.

אנטילים

סדרת בולים רבגוניות, הופיעה בזמן האחרון באנטילים ההולנדיים. הסדרה מראה 5 בולים, בהם מופיעים נוסף לדיוקנה של המלכה

ההולנדית, ביגנים מודרניים וציורי נוף מן האנטילים ההולנדיים.

קוריאה

בדרום קוריאה הופיע בזמן האחרון בול בערך 40 "ו", אשר הוקדש

לארגון הבריאות העולמי. בנושא לציור הבול משמש סמל האו"ם וכן משפחה בת 3 נפשות (אב, אם וילד) השמחים בבריאותם.

גרמניה

הדואר המערב-גרמני הוציא לא מכבר בול זכרון בערך נקוב של 20 פניג במלאות 1000 (אלף) שנה להוסדה של העיר בוקסההודס. הבולים, שצוירו בידי אוטה רוזה מראים כמה בנינים בעיר הנ"ל.

הולנד

במלאות 40 שנה לקיום ק.ל.מ. — חברת תעופה ההולנדית, הוציא הדואר בארץ זו שני בולים בערכים 12 ס' ו-30 ס' המראים מטוסים בטיסתם וכן סמל של חברת ק.ל.מ. ההולנדית.

קולומביה

הדואר הקולומביאני הוציא לאור בול דואר, המראה את מלכת היופי לשנת 1959 שהיא בת קולומביה. בול זה הופיע בערך נקוב של 10 סנט והודפס בצבעים עליזים.

יוגוסלביה

הדואר היוגוסלבי הוציא לאור שתי סדרות בולים בעלות ציורים מודרניים, שהודפסו בצבעים רבי-גוניים. סדרת בולים אחת מראה את צפרי הארץ ואילו הסדרה השנייה הינה סדרת בולי ספורט, ש"הוקדשה ל"פרטיון" — ארגון הספורט הממלכתי שביוגוסלביה.

ד.ד.ר.

הדואר בגרמניה המזרחית (ד.ד.ר.) הוציא לא מכבר בול לכבוד "יריד ליפציג" שנחנך בארץ זו ב-30 באוגוסט ש.ז. ערכו של הבול 20 פניג.

איטליה

הדואר האיטלקי הוציא לא מכבר סדרה מענינת בת שני בולים, במלאות מאה שנה להופעתו של הבול הראשון בבולוניה.

פסיפס בולאי

המעטפה היא פרטית

בכל העתונים מופיעים, מדי פעם, דברים אשר אינם לפי רוחו של הכלל. כך קרה גם ב"חוברת מס. 8 של ירחוננו. כמובן, אין התאחדות אגודות הבולאים בישראל מחשיבה את המעטפה הצבעונית עם חותמת מיוחדת לפתיחת תערוכת יובל ת"א, כמעטפה רשמית. המעטפה היא הוצאה פרטית ולפי החלטת הוועד הפועל של התאחדות מלפני 3 שנים אין הוצאות פרטיות אלו ראויות לאיסוף.

בהחלט אפשרי לצמצם אותה במקצת.

ד"ר שמידט ז"ל

אבידה גדולה נגרמה לבולאים בעולם עם מותו של ד"ר שמידט, אשר נפטר לפני שבועות מספר. כמוציא לאור של העתון הידוע, "הבולאי" מקצועי (בשפה הגרמנית) היה אישיות ידועה לא רק בקרב הסוחרים אלא גם בין ציבור האספנים. פעילותו העיקרית היתה עתונאות בולאית, שטח שבו היה ידוע כאוביקטיבי וחריף.

משרד הדואר שלנו מעניק לאספני הבולים בישראל אפשרויות רבות ומענינות לאחר בולי "תביל" המיוחדים במינם כבולים בודדים, אך יפים כצמדה. הופיע עתה קונטרס של 10 גלויות-דואר דבר חיוני ביותר לציבור בארץ, אך הוא מזכיר לנו את הפתגם: "כי מר רוב עצים אין רואים את הים יער". בקונטרס מצויים 5 דפים בעלי 2 גליונות כל אחד ומחוץ למריכה היפה כשלעצמה אנו מוצאים בו 13 (שלושה-עשר) דפים של מודעות. אנו בטוחים, כי הכנסות מפרסומת זו חשור בה ביותר, אך לדעתנו, היה

חותמות כאמצעי תעמולה

נינת להוציא בכל שנה, משום-כך, נמצא תחליף לבולי דואר והוא בא בצורת חותמת מיוחדת או חותמת תעמולה, שאף היא מוצאת ע"י השרות הבולאי וגם לה ערך בולאי וערך תעמולתי רב. לשם דוגמא הננו מפרסמים חותמות דואר סובייטיות מעניינות, ש"אחת מהן באה לציין את סיבובו ה-5000 במספר של ה"ספוטניק" סביב כדור הארץ ואילו החותמת הסובייטית הנוספת הופיעה במלאות

חותמת רומנית: 10 שנים למסחר מממלתי בבולי דואר

מדינות רבות עמדו כבר על ערכן התעמולתי של פיסות-נייר, אלו המכונות בוליות-דואר. מוסדות ומפעלים שונים נוכחו לדעת מה רבות הן האפשרויות התעמולתיות של בוליות-דואר, שמסוגל לחצות גבולות ללא היתר מיוחד ובכוחו להגיע למקומות רבים שבני-אדם אינם מגיעים אליהם.

ברם, לא כל מאורע יכול למצוא את ביטויי בוליות-דואר ולא כל

חותמת רוטית:

5000 סיבובים של ה"ספוטניק" הרוסי

150 שנה להולדתו של הסופר והמחזאי גוגול.

אין ספק, שהיינו יכולים להרבות באופי דוגמאות נוספות, אך בשל קוצר היריעה נסתפק הפעם בכמה דוגמאות בלבד.

נים להרבות בהוצאות בולים חדשים (גישה זון אהודה מאוד על מרביתם של הבולאים) וישנן שמרבית אומנם בהוצאת בולים, אך קצב התפתחות וריבוי המאורעות בארצות אלו עולה בכל זאת על מספר הבולים שאותה מדינה מעו-

חותמת אוסטריה:

חודש הקשר בי וינה למוסקבה.

חותמת רוטית:

150 שנה להולדת גוגול

מפעל או מוסד זוכים בבוליות-דואר למרות העובדה, שהמסיבות מצדיקות זאת לפעמים.

להנהלות הדואר למיניהן יש חיוניות משלהן. מצויות מדינות אשר משרד-הדואר שלהן אינו מעוניי-

תגליות בולאיות

המאשר שבין אספני הבולים הוא האדם, אשר עלה בגורלו למצוא בול נדיר ביותר. בתולדות הבולאות היו תגליות רבות מסוג זה וגם אם קיימת היום עוד אפשרות לגלות באיאלו מקומות בעולם פולים נדירים ביותר.

לפני שנים אחדות נמצא אוצר בולאי בעיר באוגדניבור, אשר בי מדינת ניו יורק בארצות-הברית. ה' בולים נמצאו בעלית-גג קטנה ב' תוך תיבה עתיקה. היו שם 8 בולים בערך של 5 סנט כל אחד, אשר הוצאו בשנת 1845 ע"י מנהל הדואר של ניו יורק. הבולים נמסרו למכירה פומבית והמחיר שהושג עבורם היה יותר מ'7000 ל"י.

כאשר הגיעו המעטפות לשוק ה' בולאי התברר, כי ביניהם דברים נדירים ביותר אשר לא ידעו כלל על קיומם. דוגמה אחת בלבד היא: כאשר נמכרה מעטפה אחת מתוך אוסף זה, בשנת 1956 נתקבל עברה מחיר של לא פחות מ'7000 דולר.

סיפור אמיתי אחר הוא זה של סוחר הבולים הפריזאי מאהה. יום אחד בא לחנותו אדם, אשר הציג את עצמו כסוחר נייר וסיפר, כי מצא בין הניירות שקנה גם כמה בולים שאולי יעניינו את מר מאהה. פרש חבילה של עתונים יש' נים וביניהם היו מונחים מספר גליונות שלמים של בולי יון מתוך ההוצאה הראשונה.

ולא זאת בלבד, כי אם היו אלה בולים נדירים ביותר אשר הוד' פסו בפריז ולא הבולים הרגילים הנפוצים ביותר. הגליונות היו ל' לא דבק ובמצב טוב ביותר. בצדי הגליונות היו כמה שובלים עם מפרי גליונות.

מר מאהה קנה, כמובן, מיד את הבולים במחיר אשר לא עלה על 200 פרנק ונתן לסוחר הנייר עוד כמתנה ספר בשביל אשתו. לצערנו הרב, לא ידע מר מאהה את חשיבות השובלים והשמיד את כולם. אך את הבולים מכר במחיר טוב, שבוודאי עלה בהרבה על מחיר הקניה. הנה, כי לא הגיע עוד הקץ על התגליות הבולאיות ואנו עוד עלולים למצוא דברים חשובים ומעניינים. ואולי גם בביתך נמצאת קופסה ישנה שבה מונחים מכתבים?

מכתבים בארגז

כאשר פועלים עבדו בהריסת בנין ישן בפילדלפיה, ראה תושב עיר זו ארגז מלא מכתבים ישנים אשר הפועלים עמדו לשרוף. הוא ביקש וקיבל רשות לקחת אתו ארגז זה ומצא בו 600 בולים בערך של 0 סנט מן ההוצאה הראשונה של ארצות-הברית משנת 1847. רבים מהם היו בשורות וצמודות. כ"כ נמצאו ביניהם שיבושי דפוס שר' נים, אשר הקלו בהרבה את ה' מחקר בבול זה.

תושב פילדלפיה, מר הנקלט, קנה ביום אחד בתחילת המאה העשרים משלוח גדול של נייר משומש, אשר כלל גם קופסה גדולה של מכת' בים ישנים שהגיעו מחברת נסיעות שחוסלה. כאשר בדק מר הנקלט את המכתבים הללו מצא, כי קניה זו השתלמה לו מאד. הקופסה כללה 254 מעטפות עם 750 בולים — היו ביניהם רבים מבולי טוסקנה ומודנה הנדירים. וכולם על מעט' פות.

בולים בעליות-גג

לעתים קרובות נמצאו בולים נדירים ביותר בעליות-גג. למשל, נמצאו בביתה של אצילה בריטית גליונות של בולי מושבות ברי' טניה, אשר נמכרו, אחר-כך באלפי לירות שטרלינג. באותו בית ממש נמצאו שוב לאחר כ-20 שנה בו' לים ישנים בערך גבוה עוד יותר מקודמיהם.

מקורם של בולים אלה היה אס' פן צעיר בשנות ה-60 של המאה הקודמת, אשר קיבל ממספר מ'ש' רדי דואר במושבות הבריטיות גל' יונות שלמים של בולים. אותו צעיר נפטר והבולים נשארו מונחים מבלי שאיש ידע על אודותם. בו' לים אלה נמכרו בסה"כ ביותר מ'25.000 (עשרים וחמישה אלף) ל"י. בשנת 1907 נמצא אחד הבולים הנדירים ביותר, דהיינו, בול דואר מקומי של העיר אלכסנדריה בויר' ג'יניה. אמנם, קיימים בולים רבים מסוג זה, אך כולם הודפסו רק על נייר לבן רגיל. בול מיוחד זה הודפס על נייר כחול-אפור, ולו היסטוריה משל. בעטיפה עליה נמ' צא הבול נתון היה מכתב אהבה של צעיר לנערתו, בו הוזכר דבר נשואי הסתר שלהם שעמדו להת' קיים בקרוב. בסוף המכתב הופיעה פסקה "שרפי מיד מכתב זה".

ב ר פ ת ש נ ה ט ו ב ה
ש ל ו ח ה ל כ ל ק ו ר א י ו י ד י ד

ה י ר ח ו נ " פ ו ל י מ "
בטאון התאחדות אגודות הבולאים בישראל
ה י ר ח ו נ ה י ש ר א ל י ל ב ו ל א ו ת

פ. שער צייר בולים תנ"כיים

מאת: משה בוצ'קו

... "ציירתי כבר תמונות שמן לעשרות ואולי למאות ואף אחת מהן לא זכתה אותי בפרסום כזה כמו אותם ציורים לבולי גיטו לודו". — אומר לי הצייר פנחס שער בחינך אירוני.

בתערוכת "תביל" הזכורה לטוב, במדור "יודאיקה" הוצגו שלושה בולי גיטו לודו, אשר צוירו בי שנת 1940 על ידי פנחס שער (או שווארץ) לאחר שנמצא מתאים ביותר מבין מציעים אחרים.

שלושת הבולים, הזהים בצורתם, מראים את דיוקן חיים רומקובסקי, זקן-יהודים, על רקע סמלי המלאכות שנעשו בגיטו בשרות המשק הגרמני. (רומקובסקי, דמות טראגית של שתלן אשר נתרדר בתוך קף הנסיבות למשתף פעולה רצה להאמין, כי יעלה בידו להציל חלק גדול מיהודי הגיטו תמורת בצוע עבודות תעשייתיות בשרות הנוגש הנאצי. על רקע אירופה כולה, ה' כנועה לנאצים והמשתפת פעולה עמם והבגידה הגדולה שבה הפ' קירו בעלות-הברית את יהודי א"י רופה ובטלנותם של המנהיגות ה' יהודית, כל אלה היה בהם כדי להקנות לעמדתו של רומקובסקי הגיון משלו. ואמנם, עלה בידו להחזיק בגיטו כ-80,000 יהודים עד הסתיו של 1944 ואו, בהתקרב הצבא האדום לגדות הויסלה חוסל הגיטו באכזריות טבטונית ויהודיו

וייעדו על מצב היהודים ועל זעקתם הנואשה לעזרה, כאילו היה בכך בכדי לעורר את מצפון הער-לם... לא ידעו אז האומללים ואולי טוב שלא ידעו שהפקרתם לא גוב-עת מחוסר ידיעה אלא מהתנכרות קרת-חשבון של בעלות הברית ו-חוסר התושיה של המנהיגות ה' יהודית הכושלת, המשותקת בגלל מארת המפלגתיות. (ראה יומני יו-אל ברנד).

בתום המלחמה השתקע שער ב' פריס והשתלם שם משך שנים באמנות הציור. הוא הציץ ב' פרד"ס הציור המודרני ויצא שלם ממנו. בעוד חבריו למכחול ממל-טים נפשמ הנבוכה אל מחוזות האבסטרקטי הבלתי מחייב והא-הומני והסוריאליסטי המיאש — נשאר מכחולו של שער, איש ה' גיטו והשוואה מכחול רגוע ושלם, תמים קמעה, שלם עם עצמו, מכ' חול המרחץ בספירות העליונות של דמיון, משל ואגדה, ויונק כאחד את חיותו המבלבלת הפולקלורי וה' סימבולי. מיגוון צבעיו העשיר חם ואופטימי, רווי השמש הישראלית הלוהטת ושקיפות אוירה. בכלל יש בתמונותיו מן קסם ישראלי — מקורי וקדמוני, כמעט כנעני, המו-כיר מיתוסים קדומים של פולחן הבעל והעשתורת.

מה שהוא מהאירה הזאת טמון אף בציורי הבולים, אותם הגיש שער לתחרות בולי התנ"ך. סידרת

יחסי, הסבילות הפזיות ללא גבול, האמונה בחיים, גילויי הקרבה אי-שית עליונה ועוד. אודות לאחת מהן שוחחתי עם שער לפני ימים אחדים עת באתי לברכו לרגל נשואיו עם נערה נחמדה בת הארץ. שוחחנו על ימי הגיטו וזכרנו את התגובה המזורה של ההמונים ל' הופעת בולי הדואר עם סמל מגן-דוד, מטבעות ושטרות עם סמל ה' מנורה, כרזות באידית, עתון יהודי ואטריבוטים מדומים אחרים של "או-טונומיה" יהודית, אשר באו לשרת את מגמות ההרדמה הנאציות הנס' תרות. היתה שביעות-רצון עממית פרדוכסלית בצד היהודי מגילויים אלה. נסינו בשיחתנו לרדת לחקרי תופעה זו והגענו לבסוף להנחה, כי מקורה בתשוקה הגדולה שהש' תלטה על לבבות המעונים והיא: להדגיש את הצד היהודי ולו גם בסמלים עתיקים קדמונים הבאים מיד טמאה של מרצחים, כאילו חסנים היו הסמלים מהתנכלות ה' אויב.

כן פעל אז בלבבות האנשים הרצון העז להנציה את התקופה ויהי מה. רבים, הנוער וגם פשוטי העם ניהלו יומניהמוראות והיתה גם תקווה מיוחלת, שהבולים וה' שטרות יסתננו-אל העולם החופשי

בולים אלה נושאת את השמות ה' מקודשים של אבות האומה ומנ' היגיה והשמות משמשים גם כ' אלמנט דקורטיבי. חן מיוחד ספון בסמליהם: ברית בין הבתרים, בר' (סוף בעמוד הבא)

הובלו לכבשני אושביץ' בירקנאו, יחד עם זקן היהודים ורק אלפים פורים שרדו מהם וביניהם פנחס שער וגם כותב שורות אלה). חידות רבות טמנו החיים בגיטו, חידת החוסן המוסרי והנפשי ה'

בולים מזויפים נתגלו בטפלין

בראשית אוגוסט ש.ז. נתגלה בתחתיתו של האגם טפלין, הנמצא במחוז שטיירמאק שבאוסטריה, אוצר מענין, שהוטמן שם בתום מלחמת-העולם השניה על-ידי ראשי המנהיגים הנאציים.

על אוצר זה נודע לבריטים ול אמריקאים מפני סוכניהם מיד ב־ סיום המלחמה ואלה החלו בחיפוי שים נרחבים, אשר לא נשאו פרי. רק בסוף יולי ש.ז. חודשו החיפוי שים באגם טפלין ביומת העתון ה־ מערב גרמני "שטרן" שכתבו ה־ תמשו במצלמת תת־מימית חדשה אשר הורדה לתחתית המים מאסדה. המחפשים קיוו למצוא את יומניו של היינריך הימלר, מי שהיה ראש הגיסטאפו הנאצית בתקופת שלטונו של היטלר, אך לעומת זאת מצאו תיבה, המכילה כ־10 אלפים ש־ רות מזויפים של 5 לירות שטר־ לינג וכמות של בולי דואר ש־ שימשו למטרות תעמולה במלחמת העולם השניה.

בעוד ששטרות הכסף הבריטיים, שהודפסו על הנייר של "בנק אוף אינגלנד" מהווים שיא השלמות ב־ זיוף, והם דומים תכלית הדמיון

דמותו של סטאלין על ראש המלך ובצדו "מגיני דוד".

לשטרות הכסף האמיתיים, שינו ה־ זייפנים בבול־דואר אי־אלו פרטים, כדי לנצלם למטרות תעמולה.

הזייפנים הנאציים הצליחו לה־ פייץ בול מזויף, הדומה מאד לבול המלך והמלכה שהופיע באנגליה ב־ 12 למאי 1937, לכבוד הכתרתו של המלך ג'ורג' הששי. הם טשטשו את דמותה של המלכה, ובמקומה מופיעה דמותו של סטאלין. דמות המלך ג'ורג' נשארה במקומה ובין

שתי הדמויות (באמצע הבול) מו־ פיע הכתר הבריטי המלכותי וראשי תיבות S.S.S.R. (בכתב לאטיני). במקום הכתובת "פוסטג' רבניו" מופיעה הכתובת "בריטניה" מצד אחד וס.ס.ס.ר. מצד שני. כן הוח־ לף התאריך בבול ובמקום "12 במאי 1937" מופיע: "סטרן 28.11.1943". הנאצים הצליחו אף להטביע את חותם האנטישמיות של־ הם בבול הנ"ל, וזאת על ידי שני סמלי "מגן־דוד" המופיעים בשתי פינותיו העליונות של הבול וש־ מטרם להדגיש, ככיוול, את הקשר הקיים בין המלך ג'ורג', סטאלין והיהדות.

כן זוייף בול בריטי אחר, המת־ אר אף הוא את המלך ג'ורג' ה־ ששי, זיוף זה בוצע בהצלחה רבה וקשה מאד להכירו. סימני־ההיכר היחידים הם: גודול של הבול ה־ מזויף, העולה במקצת על האור־ גינאלי וסמל "מגן־דוד" המתנוסס מעל לכתר המלכותי המופיע מעל לדיוקן המלך שבבול.

הזייפנים הנאציים הדפיסו גם בול מיוחד, המזכיר לנו בול אנגלי אחר ובמרכזו מתנוסס דיוקנו של המרשאל סטאלין במקום המלך ה־ בריטי. מצד ימין של הבול מופיע סמל ברית־המועצות ומצד שמאל הכתר הבריטי המלכותי. כן מו־ פיעה בו הכתובת "מלחמה זו היא מלחמה יהודית" ושני סמלי "מגן־דוד" מקשטים את הבול ב־ שתי פינותיו.

מובן מאליו, שהבריטים לא רצו להכנע לגרמנים ב"מלחמה בול־ אית" זו ואף הם הוציאו בולים מזויפים למטרות תעמולה, אותם הפיצו בגרמניה. הנפוץ ביותר היה בול, המראה את דיוקנו של היטלר בצורת "מלאך המוות".

לכל הבולים הנ"ל אין כל ערך בולאי, אך קיימים אספנים רבים של "קוריוזים" המוכנים לשלם ב־ עין יפה בעד בולים מסוג זה.

בשנת 1958 ב"בית־המהנדס", שער עיטר גם כמה אלבומים אמנותיים מהודרים, וביניהם את אלבום בולי "יודאיקה" (הכולל בין היתר גם את בולי גיטו לודז').

עתה מתכוונן שער לתערוכת־יחיד הבינלאומית שלו שתפתח באוק־ טובר — 1959 בבריסל, ב"היכל האמנויות", לפי הזמנת ארמון מל־ כת בלגיה, באותם האולמות הופיע בזמנו פיקסו עצמו.

בעוד שבועות מספר יפליגו שער ואשתו הצעירה לירח דבש לאי־ רופה ועמם אוסף תמונות ססגוני הבא להראות לאומות מקצת מ־ היותו המיוחדות, מן הגורל היהודי המופלא שאינו נכנע, מהשמש וה־ צבעים שלנו, מחזות החיים שלנו. הבה ונאחל לזוג הצעיר הצלחה בשליחותם. מעבר לים.

פ. שער (המשך)

כת פרי האדמה, סולם יעקב, הסנה הבוער, ולוחות הברית, נסי יהושע ונבל דוד, בולים מקוריים מאד ו־ מענינים בשל החן והפשטות העמ־ מית הטמונים בהם.

השרות הבולאי גילה ענין בסגנון ציור זה של שער ונקוה שענין זה ימומש על ידו באפשרו לשער לתרום מפרי מכחולו לבולי ישראל, אשר תהילתם נודעת למרחקים בשל יופים וטעמם המיוחד.

בעת שהותו בצרפת נתבקש שער לצייר בול־זכרון לשואה עבור האר־ גון הבינלאומי להנצחת השואה, אשר עם ראשו נמנו אישים כמלך נורבגיה, צ'רצ'יל, א. רוזוולט ועוד. עם השתקעותו בישראל קיים כאן שער תערוכת־יחיד בשנת 1953 ב־ "מקרא סטודיו" ותערוכת־יחיד שניה

טיסות שבוצעו ע"י השרות הבולאי

הנגב, שמספר תויות הרישום שלהן עולה על 300.

ציורי-נוף

ב-16 במארס 1953, ב-2 ב-מארס 1954, ב-6 באפריל 1954 וב-21 באוגוסט 1956, הופיעו בולי דואר-אוויר נוספים. סדרת בולי דואר-אוויר זו, ה-שניה במנין, מכילה 9 בולים, המראים ציורי נוף מכל רחבי ארצנו. כנושא לציור מעטפות "יום ראשון" אלו, שימשו ציורי נוף מבירות תבל שונות וכל מעטפה הוקדשה לחברת תעופה אחת, מבין אותן חברות שקיימו אז קשר אווירי עם מדינת ישראל.

ברשותן של החברות "איר פרנס", "סוויטאיר", "סאט", "סבינא" וכו' אורגנו ביום הוצאת הבולים החדשים טיסות לבירות השונות.

מעטפות אלו זכו, אמנם, לצלחה רבה, אך טרם הצלחנו לברר מה היתה מידת השתתפותו הרשמית של השרות הבולאי בסידור הטיסות הנ"ל. עתה, שוב מתכונן השרות הבולאי להוציא את ארבעת הבולים הראשונים מתוך סדרת בולי דואר-אוויר, השלישית במנין. מן הנכון היה לקשור הופעת הבולים (בולי דואר-אוויר) עם מאורע תעופתי מסוים לשם הוצאת מעטפת טיפה מיוחדת.

האספנים היו מעדיפים, ללא-ספק, שדבר זה ייעשה גם הוא ע"י השרות הבולאי, בטרם נוטלים את היוזמה לידיהם יצרני טיסות פרטיים.

ב-22 ביולי 1959 הופיע בול דואר ישראלי, לציור עשר שנים לקיומה של תעופה אזרחית בישראל. עשרות מעטפות טיסת-בכורה או טיסות מיוחדות ממלאות כיום את אלבומי של הבולאי המתעניין בשטח זה. הבה נסקור, איפוא, אילו טיסות בוצעו רשמית ע"י השרות הבולאי הישראלי.

נים רבים כבול הנגב או בול הגמל.

בול זה שצויר בידי ה. ראובן הופיע ב-26 בדצמבר 1950 באילת. אספני בולים שמעוניינים היו לשלוח את המעטפה בדואר רשום למרכז הארץ ורצונוה ושמספר תויות הרישום שלהם אינו עולה על ה-300 (כ-250—200 מעטפות ראשונות) נשלחו בדואר-אוויר מאילת דרך לוד ליתר חלקי הארץ, באמצעות שירותי תעופה פנימיים והן אף נושאות בצד האחורי של המעטפה, חותמת דואר של שדה-תעופה לוד. הדבר נעשה מחוסר ברירה כאשר לא היתה אז דרך יבשתית תקינה שקשרה בעת ההיא את אילת עם יתר חלקי הארץ.

מעטפות אלו מחירן יקר מאוד לעומת יתר מעטפות "יום ראשון" של בול הנגב ואפילו מהמעטפות הרשומות עם בול

ב-25 ביוני 1950 הוציא ה-דואר הישראלי את הסדרה הראשונה של בולי דואר-אוויר. היו אלה ששה בולים, אשר צוירו בידי מר אוטה וליש (מתל-אביב) וכנושא לציורם שמשו תמונות של בעלי-כנף שאולות מציורים מן האמנות היהודית בתקופה שלאחר חורבן בית-שני. את הופעתם של בולים אלה ע"ג מעטפת "יום ראשון" ניצלה חברת "אל-על", בשיתוף פעולה עם השרות הבולאי, לשם עריכת טיסה מלוד לגניוירוק, על כך מעידה גם החותמת המופיעה על המעטפה.

אגב, מעטפת-טיסה זו הינה היקרה מכל מעטפות-הטיסה הקימות כיום בישראל, וערכה כמה עשרות לירות.

לוד-טוקיו

ב-26 לאפריל 1951 חנכה חברת S.O.A. (נתיבי אוויר סקנדינביים) קו תעופה בין לוד לטוקיו. לרגל מאורע זה הופיעה מעטפת טיסת-בכורה, שאינה מקושטת בשום ציור אך עליה מתנוססת חותמת מודפסת עם סמל חברת S.O.A. גם המעטפה הזו נחשבת ל-טיסה רשמית, מאחר שהשרות הבולאי טיפל בזמנו בקבלת המעטפות ומסירתן לבולאים.

מעטפת-טיסה נוספת, שאף היא הוטסה ע"י השרות הבריטי, לאי, אם כי אינה קשורה בשום בול דואר-אוויר או פתיחת קו-תעופה חדשים. הינה מעטפת "יום ראשון" של בול אילת אשר הופיע בזמנו בערך נקוב של 500 פר' ומכונה ע"י אספי-

קורא "בולים" השתתף בהחרות

לבחירת הבול הישראלי היפה ביותר שהופיע עד כה

"מלחמת גילים" על בולים

מחמוד איבאסוף - האדם הזקן בעולם נפטר בבריה"מ

מאת ש. שליט

28 לדצמבר 1787.

הדואר הקולומביאני, שביקש הנושא את דיוקנו של ז'. פאריארא,

להתחרות בבול הסובייטי, המתאר את מ. איבאסוף, הוציא אף הוא בול דואר (בשני ערכים שונים)

לפני כשנתיים התפתחה "מלחמת גילים" מענינת בין ברית-המועצות וקולומביה כשכל אחת משתי ה"ארצות הג"ל הקדישה בול לאדם הזקן ביותר בעולם.

הראשונים היו הסובייטים, שהוציאו לפני קרוב לשלוש שנים בול דואר, הנושא את דיוקנו של מוח' מוח' איבאסוף, הידוע כאדם החי בקולחוז ונחשב בברית-המועצות כאיש הזקן ביותר. גילו של מ. איבאסוף היה בעת הופעת הבול 148 וְהוא נפטר בגיל 151.

לאחר שמדינות תבל השונות לא רצו להשאיר בידי הסובייטים את "בכורת העולם" החלו חיפושים אחרי אנשים זקנים ובקולומביה נתגלה כעבור זמן-מה תושב בשם זאביר פאריארא, אשר גילו בי-

ולידו הסיסמה, המסבירה את ה"סיבות לאורך חיו: "אל תקח דבר ללב, עשן סיגרים ממין מעו-לה ושטה קפה קולומביאני משו-בח".

רבים לא רצו להאמין בגילו של ז'אביר פאריארא ואז הוזמן הישיש הקולומביאני לארה"ב לסירור ידידותי ובהזדמנות זו נבדק אף גילו, שהוכח, כי הוא עולה על 150 שנה. הזקן הקולומביאני נפטר לפני כשנה ואז עבר "כתר הזקנה" לידי הרוסי מחמוד איב-אסוף.

לפני ימים אחדים הודיעה העתונות הסובייטית על פטירתו של הרוסי הזקן ועתה שוב פנוי ה"מקום, שישא את התואר "האדם הזקן ביותר בעולם" ואולי אף יזכה בדרך זו בבול שיזופיע לכבודו.

בולי-סיף הופיעו בהונגריה

אלן ג'יי היהודי זכה, באליפות העולם

15 : 30 פילר — לוחם מהמאה ה-18 : 40 פילר — לוחם מהמאה ה-19 : 60 פילר — לוחם מהמאה ה-19 : 1 פורינט — סיף מודרני, התופס עמדת התקפה : 1.40 פורינט — סיף מודרני, המצדיע בחרבו.

לכל שמונה הבולים רקע אחיד, בו נראה ציור של כדור הארץ, וסביבו הכתובת: "התחרות העולמית ה-24 לסיוף — בודפשט 1959".

סידרת בולים זו הופיעה בי-מהדורה בת 400 אלף יחידות ואין ספק שהיא תעורר עניין בקרב אספני "בולי ספורט".

ובעיקר בין אלה האוספים בולים על נושא הסיוף. ש. אביאפרת

נאה ביותר, בת שמונה בולים, שהופיעו בערכים: 10, 20, 30, 40 ו-60 פילר, 1, 1.40 ו-3 פורינט.

הסידרה סוקרת את התפתחותו של ענף הסיוף, וכנושא לציור הבולים שימשו לוחמים וסייפנים מבני המאה ה-10 ועד ללוחמי סיוף מודרניים, בשעת תפיסת עמדות-סיוף שונות. בציור סידרה זו השתתפו ארבעה גרפיקאים: זולטאן גאג'י, יוסף וורטל, מיכאלי פולי ופראנס גאל, שידעו לתת ביטוי אחיד לכל שמונת הבורלים.

בבול בן 10 פילר מופיע ציור של לוחם מהמאה ה-10 : 20 פילר — לוחם מהמאה ה-

העתונות הבריטית הבליטה לאחרונה את הידיעה שמר אלן ג'יי עורך-דין לגודדני, זכה להיות אלוף הסיוף העולמי בתחרויות הבינלאומיות לסיף שנערכו לא מכבר בבודפשט, בירת הונגריה.

אלן ג'יי הוא בן למשפחה יהודית בעלת הכרה ומסורת. הוא ביקר בישראל בשנת 1953. כשהשתתף במכביה הרביעית וזכה בה בכמה מדליות-זהב. ספורט הסיוף מפותח בעיקר בארצות אירופה, ולאחרונה פותח מאוד באירופה המזרחית, ובעיקר בבריה"מ, פולין ו-הונגריה.

הדואר ההונגרי הקדיש לתחרות הבינלאומית לסיוף סידרה

בול מנדלסון נוסף ל"יודאיקה"

בול אינשטין יופיע בפולין

הדואר הפולני יוציא במחצית הראשונה של חודש נובמבר ש.ז. (אם לא יחול שינוי בתוכנית) סדרה בת חמישה בולים, המוקדשת לגדולי המדענים בעולם.

בסדרה זו יכלול גם בול לזכרו של פרופסור אלברט אינשטין ז"ל, אשר יהווה תוספת נאה בשביל אספני "יודאיקה". כזכור, הבטיח בזמנו גם הדואר הגרמני להקדיש בול לזכרו של פרופ' א. אינשטין, אך, בינתיים, היה הדואר הישראלי היחיד בול לזכרו. פרטים מלאים על סדרת בולים זו יתפרסמו בחוברת הבאה.

חותמת הקונגרס היהודי

להלן אנו מפרסמים תצלומה של חותמת דואר שוודית, שהופיעה לפני כחודש ימים בשטוקהולם, לרגל הקונגרס היהודי העולמי שנתיים בבירה השוודית.

בחותמת מופיעה הכתובת שפירושה: "שטוקהולם — אסיפת הצירים הרביעית של הקונגרס העולמי היהודי."

הקומפוזיטור היהודי פליכס מנדלסון ברטולדי, קופח, משום-מה, עד עתה ודיוקנו לא הופיע עדיין על שום בול, בניגוד לקומפוזיטורים מפורסמים אחרים, אשר דיוקניהם הופיעו עד כה על מספר רב של בולידואר.

גם במלואת 100 שנה להולדתו, כאשר הקדיש הדואר המזרח-גרמני סדרה בת שני בולים לזכרו — לא הופיע עליהם דיוקנו של פליכס מנדלסון-ברטולדי.

בישראל נתקיימה לפני חדשים אחדים תערוכת בולים שנושאה: "מוסיקה בברלין", והיא הוקדשה לזכרו, אך גם בפעם זו לא זכה מנדלסון לבולידואר ישראלי, ואף בחותמת שהוקדשה לתערוכה זו אין מופיע דיוקנו.

לראשונה הופיע דיוקנו של פ. מנדלסון-ברטולדי על בול-זכרון מערב-גרמני, הנמנה עם סדרה המוקדשת לקומפוזיטורים מהוללים כגון בטהובן, מנדלסון, הנדל, היידן וישפאר.

סדרה זו הופיעה גם בצורת צמדת-זכרון.

גישח אנטישואלית בתערוכה "דבריה ה'2"

אספני בולים מערב-גרמניים (לא יהודים), אשר הצליחו לבנות לעצמם אוסף בולים ישראלי, הראוי להיות מוצג בתערוכות בינלאומיות, ביקשו להציג את אוספיהם ב"דבריה ה'2" ונתקלו בסירוב מצד המארגנים.

גם אספן בולים ישראלי שזכה ב"אינטרפוסטה 59" במדליה בעד אוספו הקשור בנושאים יהודיים, ביקר לא מכבר בברלין, וכאשר בירר אפשרות להציג את אוספו ב"דבריה ה'2", נאמר לו ב"אדיבות" שהדבר אינו רצוי.

הבולאים שבגרמניה המזרחית החלו לקנא, כפי הנראה, בחבריהם הבולאיים מגרמניה המערבית בשל הצלחתה של תערוכת "אינטרפוסטה 59". משום-כך החליטו בעקיבותיהם, לקיים תערוכת בולים בינלאומית (לא בחפז פ.י.פ.) בברלין המזרחית בין התאריכים 13.9.1959-4.10.1959. לין הונגריה, צ'כוסלובקיה ורומניה. סופרנו בגרמניה, שביקר ב"דבריה ה'2", כותב לנו, כי תערוכה זו לא הגיעה לרמתה של "אינטרפוסטה 59", אך לעומת זאת הצטיינה ברוח אנטי-ישראלית ואנטי-יהודית. ממקור מהימן נמסר לנו, שכמה לתערוכה ניתן השם "דבריה ה'2" והיא נערכה באולמי הספורט "דינאמו" אשר בברלין המזרחית. בתערוכה ביקרו כ-50 אלף מבקרים אשר חוו בקרוב ל-500 מוצגים בולאיים. כן לקחו חלק בה נציגות רשמיות מברית-המועצות, פור

האחים ג. את מ. שמיר ציירו בול עבור גאנה

מישראל זכו בתחרות האחים ג. את מ. שמיר (מתל-אביב), שציירו בול נאה ובו דמותו של שחקן כדורגל בתנועה דינאמית על רקע צבעי דגלה של גאנה.

האחים ג. את מ. שמיר הינם גראפיקאים ישראליים מפורסמים שכבר ציירו מספר רב של בולים ישראלים, לרבות בול יובל תל-אביב ובול זכרון שלום עליכם וח. נ. ביאליק שהופיעו לא מכבר.

כן ציירו האחים שמיר סדרת בולי יובלות המוקדשת לדגניה, מרחביה ויסוד-המ-עלה, העומדים להופיע בקרוב.

לרגל יום הולדתו ה-50 של ד"ר מ. נקרומה — ראש ממשלת גאנה, התקימה במחצית השניה של חודש ספטמבר תחרויות בינלאומיות לכדורגל, בהן יקחו חלק כמה מדינות מארצות אפריקה המערבית.

לכבוד מאורע זה החליט הדואר הגאני להוציא סדרה בת חמישה בולי זכרון, שבציורים השתתפו ציירים בארצות שונות.

לפני ההוצאה פנה הדואר הגאנאי לכמה ציירים אך בתחרות זו זכו רק ציירים מגאנה, ארה"ב וישראל.

תערוכת „סיציליה 59" תפתח ב-16.10.59

על אף השמועות שנפוצו לא מכבר בקרב אספני בולים הישראליים, נתקבלו לא מכבר ידיעות סותרות לגבי תערוכת בולים הבינלאומית, שצריכה להתקיים בעוד ימים מספר בפלרמו שבסיציליה.

מחוגים איטלקיים נמסר לנו, שהתערוכה תפתח בכל זאת במועד שנקבע לה, כלומר ב-16 באוקטובר 1959.

התערוכה תהיה פתוחה עד ל-26 באוקטובר ש.ז., ויש לקוות שיקחו חלק בה כתריסר אספני בולים מישראל. כן יתכן, שד"ר הקסטר מחיפה ישמש כשופט בינלאומי בתערוכה הנ"ל. אין ספק, שאם אמנם, תתגשם כל התוכנית הנ"ל יביא דבר זה כבוד רב לבולאות הישראלית.

קטלוג מישל 1960

MICHEL-KATALOGE 1960

במערכת נתקבלה זה עתה מהדורה חדשה של "קטלוג מישל" — מהדורת שנת 1960. "קטלוג מישל", הנמנה עם הטובים והוותיקים ביותר בעולם מוצא לאור ע"י שוואנברגר אלבן פרלג" (Schawneberger Alben Verlag) הידוע גם באלבומיו הנאים אשר כבשו את לבבות הבולאים במשך שנים רבות.

מהדורתו החדשה של "קטלוג מישל" הינה מהדורת יובל והוא בא לציין 50 שנות הופעה של קטלוג זה, ששפתו היא גרמנית והחשובים נעשו בו לפי מרקים מערב-גרמניים.

ל"קטלוג מישל" שלושה חלקים המכילים 4 כרכים: כרך "אירופה-1960" (Europa-1960) מכיל 1732 עמודי טקסט צפופי טורים, 22000 תצלומי בולים ו-137000 מחירי בולים.

★ כרכי "ארצות שמעבר לים" (Ubersee) בשני חלקים (A-K L-Z) החלק הראשון מכיל 912 עמודים ואילו החלק השני מכיל 836 עמודים (בסה"כ 1748 עמודים). סוקרים את מחירי הבולים של כל המדינות פרט לארצות אירופה, לרבות בולי מדינות צעירות, שזה לא מכבר זכו בעצמאות והחלו בהוצאת בולי-דואר עצמאיים.

★ כרך "גרמניה-1960" (Deutschland 1960) מכיל 368 עמודים עליהם מודפסים 3200 תצלומים של בולים שונים. בכרך זה נסקרים כל בולי גרמניה החל מתקופת הנסיכויות, תקופת הכיבוש וכן מושבות, שנמצאו בעבר תחת שלטונה של גרמניה. כן מצורף לכרך זה מילון מקצועי, המכיל מונחים בולאים בחמש שפות: צרפתית, אנגלית, גרמנית, פורטוגזית וספרדית.

כל הכרכים הודפסו על נייר משונה. תצלומיהם ברורים למדי ושורת הטקסט נוחות לקריאה. פרט לכרך "גרמניה 1960" נכרכו כל החלקים של הקטלוג בכריכות בד מלא.

אגב, "מישל" מוציא גם חוברות משלימות (מופיעות 10 חוברות בשנה) Michel-Rundschau בהן נסקרות הופעות בולים חדשים, מחירי בולים וכן רשימות מעניינות על המתרחש בעולם הבולאות.

ברכות לבביות

לחברנו י. מרקוס ורעיתו

להולדת הבת

מ א ח ל י ם

חברי אגודת

כתבים בולאיים בישראל

גם בשנת

1959

מענק "הסנה"

החברה היחידה הנותנת הענקת
זה שמונה שנים בלי הפסקה -

תוספת סכום ביטוח
ללא תוספת דמי ביטוח -

לכל מבוטחי חיים ללא הצמדה
המקיימים את ביטוחם בהתמדה!

המענק עשוי להגיע, על יסוד דירוג
מסוים, לכדי 50% מסכום הביטוח
לפוליסה שהגיעה לגמול תקופתה,
ולכדי 100% במקרה מות
המבוטח

הסנה

חברה ישראליה לביטוח בע"מ

ק ט ל ו ג מ י ש ל 1960

אפשר להזמין
א צ ל

א. שפר — תל-אביב
רחוב אלנבי 94 (בחזית)

MICHEL-KATALOGE

על בולינו

הבול בשירות מלחמתי

אחד האמצעים הטובים ביותר כי שטח התעמולה.

ידוע, שבולי התעמולה במלחמה העולם השנייה הודפסו על דעת הממשלות הנוגעות בדבר, אולם ביחס לגלויה שקיבלנו השבוע מ"מזרח גרמניה אין כל הוכחה שזו "יצירה" רשמית. מתקבל יותר על הדעת, שניצול הדואר למטרות תעמולה במקרה הנדון, נעשה על ידי חוגים פרטיים. על הגלויה מודבק בול של 5 פניגים, שהופיע בגרמניה המזרחית בשנת 1956, במסגרת סידרת בולי "התעמלות וחגיגות ספורט". על גבי הבול זוג שחקני כדורגל. בול זה מודבק על גלויה רשמית של דואר מזרח גרמניה, ובגוף הגלויה מציעים ל"מקבלה להוריד את הבול ולהסתכל בסמיני המים המיוחדים שלו... לאספן התמים מתברר, שבבול אין כל סימני מים מיוחדים, ובמקום הדבקתו מתנוססת כתובת תעמולה נגד שלטון הקומוניסטים במזרח גרמניה.

(ב. א. ברקאי "דיעות אחרונות")

בגרמנית: "זכור את 30 בינואר 1933" — הוא היום, שהנאצים הגיעו לשלטון בגרמניה.

האמריקנים הצליחו לשנות צורת בול נאצי הנושא דיוקנו של היטלר, בצורה מקורית מאוד: הם שינו את פרצופו של היטלר לשלד ובמקום "דזיטש רייך" ("הרייך הגרמני") כתבו על הבול "פוטש רייך" ("הרייך האבוד"). בול זה זכה להצלחה בלתי-רגילה בין האס-פנים בצבאות השונים, והוכר כי

...התקפה בולאית של הנאצים חיבה את בנות הברית לצאת במבצע נגדי. האנגלים והאמריקנים התחילו להוציא בולי תעמולה לפי השיטה הנאצית, כלומר הכניסו שרי נויים בעלי אופי תעמולתי במסגרת של בולים גרמניים מקוריים. אחד הבולים הפופולריים ביותר בתחום זה היה בול-סעד גרמני, ושעליו נראה איש ס.ס. הכובל את ידיו ורגליו של אורח גרמני, ובחלקו העליון של הבול הכתובת

ציורי הבולים הישראלים בעיני האמריקאים

זכה רק בשני קולות, ועד כמה שהדבר יראה מוזר — הערכים ה"גבוהים" של "דואר עברי" זכו רק 5 ו-11 קולות. בולים אחרים, שכל אחד מהם צבר פחות מ-50 קול, היו: "מפעלות הדואר", יום העצמאות ה-11, שלום עליכם, תל-אביב, מועדים (א'), וייצמן ובטחון. מאידך גיסא, צברו למעלה מ-200 קול (מקומות 11 עד 20), שני בולי הרצל (80 ו-160 פרוטה), סידרת עלית הנוער, והערכים ה"נמוכים" של סידרת הספנות.

(פ. ו. פולק "הארץ")

ה"אגודה של בולאי ישראל" כי ארצות הברית ערכה תחרות מעניינת מאד — לבחירת עשרת הבולים הישראלים בעלי הציורים הטובים ביותר. 1643 משתתפים לקחו חלק בתחרות זו, ומספר כה רב, יחד סתם, של משתתפים, יש בו כדי לשקף בנאמנות, פחות או יותר, את דעת הקהל האמריקאית על הבולים הישראלים. הקולות ניתנו ל-98 בולים ישראליים שונים.

את המקום הראשון (716 קולות) תפס בול המנורה, משנת 1952, שצויר בידי אוטה ווליש. את המקום השני (517 קולות) תפס בול הדגל, שצויר בידי פ. קראוס, והמקום השלישי (487 קולות) ניתן לבול ירושלים, שצויר בידי מ. את ג. שמיר. במקום הרביעי עד לעשירי לבולים בעלי הציורים הטובים ביותר, זכו: (481 קולות) בול יום העצמאות העשירי, שצויר בידי אוטה ווליש; (461 ק') בול מלחה העצמאות, צויר של א. גמז;

(459 ק') בול המכביה השלישית (1958), צויר של א. גמז; (457 ק') בול דואר אויר יפו, 1,000 פרוטה, צויר של ג. המורי; (449 ק') בול הספנות, 1,000 פרוטה, צויר של מרים קרולי; (359 ק') בול הקרן הקיימת, 80 פרוטה, צויר של אוטה ווליש וויד-סטרוסקי; (351 ק') בול הנגב, צויר של ר. רובין.

כן מעניין לציין כי ג'יון "תכיל"

ברכת

שנה טובה

שלוחה

לכל בולאי ישראלי
ולכל קוראי וידידי "בולים"

מערכת והנהלת
"בולאים"

הירחון הישראלי לבולאות
בטאון התאחדות אגודות הבולאים בישראל

בראש וראשונה — מיעוט דיוקנאות : 8 בלבד ל-6 אנשים. וזאת, מחמת הגישה המסורתית של "לא תעשה לך פסל וכל מסכה" אשר אומצה ע"י שר הדואר הקודם. עם חילופי הגברי במשרד הדואר יחול, כנראה, שינוי. ואכן נחשברו על כמה בולי דיוקנאות שיופיעו בקרוב (בנייהודה, סולד ועוד). מן הראוי להזכיר גם בהזדמנות זו שלכבוד זמנהוף לא הופיע עדיין בול בישראל.

לטיפות מיוחדת בבולאות ישראל זכה העבר הרחוק שלנו וסמליו, מתוך המגמה שלא אל ארץ כבושה אנו באים אלא חוזרים אל מולדתנו העתיקה : בולי המטבע, בולי הצפרים בסדרה I של דואר אויר, בולי השבטים, צמדת תביל, מרבית הסדרות של מועדים לשמחה ועוד.

כן תופסים מקום נרחב מראות הנוף בארצנו : דואר-אוויר II, תב"א, כמה סדרות מבולי עצמאות ועוד.

14 בולים מייצגים את פרחי ארצנו, מספר בולים — את הצמחיה, אך עולם החי כמעט שאיננו מיוצג.

הנושא "בניני צבור" תופס אף הוא מקום נכבד. 2 בולים מראים את הארכיטקטורה המודרנית בישראל וכן גם את העתיקה.

מלחמת העצמאות וסמלי הממלכתיות המחדשה באים לידי בטוי בשורה של בולים, ביחוד בכמה מהסדרות של בולי עצמאות.

ואחרון אחרון : התנ"ך. נושאים תנכיים ואמרות תנ"כיות נוטלים את החלק הארי בבולאות שלנו. האמרות נתונות בבול עצמו, או בשובר ולפעמים על גבי המעטפה. אכן, בבולאות הוכחנו עצמנו, בדרך הטבע, כעם התנ"ך במלוא מובנה של מלה זאת. ושהו על הנושאים החסרים עדיין בבולי ישראל.

ודאי, אין לדרוש ש-200 בולים יספיקו לכסות את כל השטחים. עוד חזון למועד. עם זאת מתבלטים כמה נושאים, שלא ניתן להם עד כה כל בטוי. הגולה על כל תופעותיה ועבר ובהווה איננה משתקפת עדיין כלל בבולי ישראל. והרי הוכיחה הקרן הקיימת לישראל בתחיות שלה עד כמה נושא זה רבי-חזון הוא וכמה מדבר הוא ללבנו של היהודי בתפוצות ואף הישראלי בארצו. ואנו הרי מתכוונים לגשר על פני שני אלה. העלייה החדשה על ישוביה, עדותיה אורח-חיה, יצירתה וסבלה, אף היא לא באה עדיין לידי בטוי בבולאות שלנו. נראה נא חסרון זה בחינת "מעוות אשר יוכל לתקון" במרוצת הזמן, ומוטב להקדים.

מן המפורסמות הוא שכולינו מצטיינים גם מבחינה אמנותית. הבה ונראה מי הם האמנים, אשר תרמו מכשרונם לבולאות שלנו, נערך אותם לפי מספר הבולים שצוירו ע"י כל אחד.

93	—	אוסו ווליש
32	—	ג. המורי
20	—	מרים קרולי
14	—	מ. את ג. שמיר
10	—	ויגד-סטרוסקי
10	—	צבי נרקיס
5	—	רוטשילד את ליפמן
4	—	א. גמז
2	—	פ. קראוס

(המשך בעמוד הבא)

הבול שיופיע לאחר "מועדים לשמחה תש"ד" ישלים את המספר ה-200 לבולי ישראל. אין זה הרבה. רוסיה הסובייטית מוציאה כמספר הזה מדי שנה ומצויות עוד מדינות המציפות את עולם האספנים במאות בולים כל שנה.

מאידך — יש גם מדינות שמרגיות, ובראשן — אנגליה, המוציאות מפעם לפעם ולא דווקא כל שנה בולים אחדים בלבד. מדינתנו ניצבה בשטח זה על דרך ביניים, לא כרוסיה או הונגריה, אך גם לא כאנגליה. משך 11½ שנות קיומה הוציאה כ-200 בול, המתחלקים לפי השנים :

1948	—	19	1954	—	17
1949	—	19	1955	—	18
1950	—	21	1956	—	17
1951	—	15	1957	—	9
1952	—	29	1958	—	13
1953	—	8	1959	—	14

ס"ה 199

המספר השנתי הנמוך ביותר היה בשנת 1953, וכן 1957, והגבוה ביותר — בשנת 1952. או הופיעו נוסף ל-18 הבולים הרגילים (בתוכם 6 בולי מטבע) 9 בולי דמי-דואר וכן 2 בולי דואר-אוויר — תב"א. ביתר השנים מתנועע המספר בין 13 ל-21. גם בשנה השוטפת, 1959, יעמוד בערך על 20 בולים. הסיווג הרשמי מטעם השירות הבולאי, הוא לארבעה :

בולים מן המניין ובולי זכרון	—	158
בולי דואר-אוויר	—	17
בולי דמי דואר	—	20
בולי שירות	—	4

199

אם ננסה למיין את הבולים לפי קבוצות עיקריות (לאו דווקא לפי נושאים) נקבל את התמונה דלקמן : בולי מטבע (כולל דואר עברי, דמי-דואר I, שירות, ותבול)

מועדים לשמחה	41
יובלות ומאורעות	38
דואר ובולאות (כולל ד"ד II, III, תבים, מפעלות הדואר)	32

עצמאות	23
דואר-אוויר	18
שבטים	17
ספורט ונוער	12
בולים אחרים	10
	8
	199

המיון הנ"ל הוא, כמובן, חופשי לגמרי. בול זה או אחר אפשר לייחס לקבוצה זו או לאחרת, או אף לשתי קבוצות. שתיים מן הקבוצות הנ"ל הן קבוצות : מועדים לשמחה, 3—4 בולים לשנה, ועצמאות — 1—3 לשנה.

אשר למיון לפי הנושאים, או ליתר דיוק לפי ציורו של הבול, הרי מסוכן למדי להפליג במיון זה. באשר הוא, אינדיבידואלי לגמרי. כמה וכמה מן הבולים אפשר לייחס לנושאים אחדים. אעפ"כ נציין כמה קווים אופייניים, המודקרים מתוך התבוננות בנושאי הבולים.

תחרות לבחירת הבול הישראלי היפה ביותר

לכבוד הופעתם של בולי "מועדים לשמחה תש"ך"
והופעת בול ה-200 של דואר ישראל, פונים אנו אל
קוראינו וידידיהם להודיענו, איזה 3 בולים הם היפים
ביותר לדעתם, מתוך 199 הבולים שהוצאו עד כה.

שלושת הבולים אשר יקבלו מספר הקולות הגדול
ביותר יוכרזו כבולים היפים ביותר של מדינת
ישראל — ובין הקוראים שיבחרו בבולים אלה
יוגרלו פרסים. ההגרלה תיערך תחת פיקוחה של
וועדה מיוחדת המורכבת מח"ה ד"ר מ' אופיר,
המהנדס מ' פרצלן ועורך "בולים" ש' שלום

רשימת הפרסים תפורסם בחוברת הבאה של ירחוננו.
תשובת הקוראים בלוויית הנמקותיהם לבחירת הבולים
צריכה להגיע למערכת "בולים", ת. ד. 2578, ת"א.

9 מהם הביאו עד כה יבוא צנום של 5 בולים ולמטה
מזה, ואילו 6 ציירים הפיקו 181 מבין 199 בולי
ישראל, וראשון בשורה — אוטו ווליש שהגיש 93
בולים. אחדים מן הציירים, ודוקא מן המעולים והפוריים,
נדדו בינתיים לארצות נכר, אחדים היו כנראה מלכתחילה
תופעה חולפת בשטח זה. לעומתם, מופיעים באופק
בשנתיים האחרונות כוחות חדשים ומקוריים הכובשים
להם מעמד בשדה הגרפיקה הבולאית.

(המשך מעמוד הקודם)

קאה	—	2
א. שיק	—	2
ר. אראל	—	2
ר. רובין	—	1
עמנואל בלאושילד	—	1
פ. קור	—	1

199

15 ציירים נטלו חלק בעיצוב בולי ישראל, אולם

מאידך — יש גם כ
אנגליה, המוציאות מ
שנה בולים אחדים ב
זה על דרך ביניים, ל
גם לא כאנגליה
כ־200 ר"ה
948

הוענקו לבולי

דואר ישראל

בתערוכות

בארץ ובחוץ לארץ בהוקרת יופים וערכם

האמנותי.

תהנה גם אתה מבולי דואר ישראל,

השייכים ליפים בעולם, ותבנה אוסף

אשר יהיה גם

הוא ראוי

לתוצגת בכל

תערוכה.

בענין פרטים נא לפנות אל :

השרות הבולאי

תל אביב - יפו • ירושלים • חיפה